

БЮРО ПРЕЗИДІЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА № 231

м. Київ

« 27 » 09 2017р.

Про заходи з усунення порушень і недоліків,
виявлених Рахунковою палатою України
при проведенні аудиту ефективності
управління Національною академією наук
України об'єктами державної власності

Рахунковою палатою України проведено аудит діяльності НАН України з метою встановлення фактичного стану справ щодо управління об'єктами державної власності; оцінки законності, своєчасності і повноти прийняття управлінських рішень у цій сфері та стану внутрішнього контролю.

Аудитом враховано, що за останній час Президією НАН України приймалися рішення, спрямовані на прискорення проведення інвентаризації нерухомого майна та державної реєстрації речових прав на нерухоме майно та земельні ділянки (розпорядження від 11.12.2014 № 775 "Про проведення інвентаризації нерухомого майна НАН України, упорядкування його обліку та проведення державної реєстрації речових прав на нерухоме майно НАН України"; від 22.01.2016 № 40 "Про оновлення відомостей Єдиного реєстру об'єктів державної власності"; від 22.12.2016 № 927 "Про оновлення відомостей Єдиного реєстру об'єктів державної власності"). Проте на сьогодні значна частина організацій НАН України не отримала технічних паспортів на будівлі, не провела державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно НАН України.

Аудитом зокрема, встановлено недосконалість обліку матеріальних активів, у тому числі нерухомого майна, розміщення організацій НАН України на площах інших балансоутримувачів, які перебувають у віданні НАН України, суттєве відставання виконання завдань з державної реєстрації прав на земельні ділянки та інші об'єкти нерухомості.

За даними аудиту, станом на 01.07.2017 загалом по НАН України рахуються незавершені капітальні інвестиції в необоротні активи в обсязі 164,537 млн. грн., зокрема: 87,5 млн. грн. ДУ «Інститут еволюційної екології НАН України» (з яких 87,4 млн. грн. – реконструкція та благоустрій парку-пам'ятки садово-паркового мистецтва загальнодержавного значення «Феофанія»; початок будівництва 2004 рік, будівельна готовність 90 %). Встановлено факти невіршення питань завершення будівництва в Інституті молекулярної біології і генетики

НАН України на суму 16,433 млн. грн. (комплекс будівельних споруд Експериментальної біотехнологічної бази), в Інституті органічної хімії НАН України (корпус дослідних установок загальною площею 7492,5 кв.м, балансовою вартістю 10,384 млн. грн.). У бухгалтерському обліку зазначених організацій вартість матеріальних активів значно нижча за справедливу.

Аудитом встановлено, що на балансах окремих організацій НАН України обліковуються об'єкти нерухомого майна з нульовою первісною вартістю (Дендрологічний парк "Олександрія", Фізико-технічний інститут низьких температур ім.Б.І.Веркіна, Інститут фізіології рослин і генетики, Національний науковий центр "Харківський фізико-технічний інститут", Науково-технологічний алмазний концерн "АЛКОН", Державне житлово-комунальне підприємство).

Аудитом констатовано, що окремі організації НАН України формально провели інвентаризацію та, як наслідок, не була поновлена інформація в автоматизованій системі "Юридичні особи".

Аудитом оцінено стан оформлення права користування земельними ділянками. Відзначено, що станом на 01.07.2017 право постійного користування оформлено на 342 земельні ділянки загальною площею 99778,2 га, що складає 83,4 % від загальної кількості земельних ділянок (68,7 % від загальної площі ділянок), в активній стадії оформлення знаходяться 69 земельних ділянок загальною площею 45302,8 га, а з об'єктивних причин (відсутність правового врегулювання, судові процеси тощо) неможливо оформити право користування на 16 земельних ділянок загальною площею 43808,7 га. Серед недоліків у цій сфері відзначено, що інформація, яка надавалась до аудиту, і дані, що подавалися до Фонду державного майна України, мають розбіжності. Крім того, відсутні узагальнені дані про балансову вартість земельних ділянок, які обліковуються за НАН України та її установами і організаціями. Кількість земельних ділянок, які фактично знаходяться в користуванні організацій НАН України, потребує певного уточнення.

Окремі порушення щодо обліку земельних ділянок встановлено перевітками в установах НАН України.

Під час аудиту встановлено, що НАН України бере участь у будівництві шляхом укладення інвестиційних договорів для забудови на земельних ділянках НАН України. В окремих випадках виявлено недотримання інвесторами (забудовниками) строків передачі об'єктів у розпорядження НАН України.

Аудитом проаналізовано стан виконання заходів Концепції розвитку Національної академії наук України на 2014-2023 роки та зроблено висновок про доцільність розроблення нового оперативного плану з реалізації Концепції розвитку НАН України на 2-3 роки, який би враховував специфіку виконання діючого плану та обставини, в яких в цілому здійснюється реалізація Концепції.

В поодиноких випадках мали місце порушення чинного

законодавства у галузі землекористування. Так, у 2009 році з порушенням вимог ст. 141, 142 Земельного кодексу України без згоди землекористувача – ДП "Дослідне сільськогосподарське виробництво Інституту фізіології рослин та генетики НАН України" земельну ділянку площею 25 га (сmt Глеваха Київської області) переведено до земель запасу та надалі передано у власність 15-ти громадянам для ведення особистого селянського господарства. На сьогодні державне підприємство продовжує користуватись цією ділянкою, яка має статус спірної.

Окремо відзначено недостатню виконавчу дисципліну з боку адміністрацій організацій НАН України щодо виконання рішень Президії НАН України з проблемних питань, зорема при передачі в оренду нерухомого майна, стягнення дебіторської заборгованості орендарів, державної реєстрації прав на земельні ділянки та нерухоме майно, будівництва без повного комплекту відповідної документації.

Відзначено недостатність контролю з боку Управління справами НАН України за підвищенням ефективності використання державного майна та виконанням рішень Президії НАН України в частині будівництва об'єктів наукового та житлового призначення.

Аудитом встановлені значні суми простроченої дебіторської заборгованості.

Також встановлені факти недостовірного відображення в реєстрі корпоративних прав держави (складової частини Єдиного реєстру об'єктів державної власності) відомостей про господарські організації, у статутному капіталі яких є частка установ НАН України.

Незважаючи на те, що половина суб'єктів господарювання не здійснює господарську діяльність, Академією не вжито дієвих заходів щодо їх ліквідації або перетворення підприємств на структури інноваційного типу, які б були здатні працювати одразу в інтересах кількох близьких за профілем наукових установ.

Встановлено, що НАН України у 2015 і 2016 роках затвердила шести підприємствам фінансові плани із збитковим фінансовим результатом. При цьому, в НАН України відсутні відповідні обґрунтування державних підприємств і розрахунки, чим порушено вимоги п.3 Порядку складання, затвердження та контролю виконання фінансового плану суб'єкта господарювання державного сектору економіки, затвердженого наказом Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 02.03.2015 №205.

Крім того, аудитом встановлені розбіжності в сумах відрахувань до держбюджету частини чистого прибутку при наданні фінансової звітності у Відділ бухгалтерського обліку та звітності НАН України і звітів про виконання фінансових планів, які подають суб'єкти господарювання до Науково-організаційного відділу Президії НАН України.

З метою усунення порушень і недоліків, виявлених Рахунковою палатою України при проведенні аудиту ефективності управління Національною академією наук України об'єктами державної власності у 2015-2016 роках і першому півріччі 2017 року, Бюро Президії НАН України постановляє:

1. Головам секцій, академікам секретарям відділень, керівникам наукових установ, організацій та підприємств НАН України, керівникам структурних підрозділів апарату Президії НАН України:

1.1. Зауваження і пропозиції, викладені в акті Рахункової палати України від 31.08.2017 № 05-10/01-40, взяти до відома та керівництва в роботі.

1.2. Забезпечити невідкладне усунення виявлених за результатами аудиту порушень і вжити заходів з їх недопущення в майбутньому.

2. Головному вченому секретареві, академікам секретарям відділень НАН України спільно з Науково-організаційним відділом Президії НАН України та Управлінням справами НАН України:

- проаналізувати фінансово-господарську діяльність підвідомчих державних підприємств, її відповідність статутним завданням Академії та до кінця року підготувати на розгляд Бюро Президії НАН України пропозиції щодо доцільності їх подальшого функціонування, проведення реорганізації або ліквідації окремих підприємств;

- при затвердженні фінансових планів державних підприємств на 2018 рік та наступні роки врахувати, що фінансовий план повинен забезпечувати збільшення показників рентабельності діяльності підприємства, активів та власного капіталу порівняно з плановими та прогнозними показниками на поточний рік. У разі зменшення зазначених показників, а також обсягу сплати поточних податків, зборів (обов'язкових платежів) до державного бюджету підприємство обов'язково подає обґрунтування причин такого зменшення з відповідними розрахунками.

3. Головному вченому секретареві НАН України спільно з Науково-організаційним відділом Президії НАН України:

- до 01.11.2017 вжити заходів щодо уточнення реєстру корпоративних прав держави в частині відомостей про господарські організації, в статутному капіталі яких є частка установ НАН України;

- у двомісячний термін спільно з Відділом науково-правового забезпечення НАН України із залученням фахівців установ НАН України відповідного профілю розробити проект змін до Закону України "Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань" щодо спрощеної процедури ліквідації організацій НАН України і направити його Міністерству освіти і науки України для подальшого внесення на розгляд Верховної Ради України.

4. Науково-організаційному відділу Президії НАН України:

- посилити контроль за повнотою нарахування та сплатою до державного бюджету дивідендів господарськими організаціями, співзасновниками яких є установи НАН України;

- до 29.12.2017 розробити дієвий механізм взаємодії та обміну інформацією з Відділом бухгалтерського обліку та звітності НАН України з метою недопущення розбіжностей в даних фінансових звітів та звітів про виконання фінансових планів державних підприємств НАН України.

5. Відділу бухгалтерського обліку та звітності НАН України проводити щоквартальний аналіз стану дебіторської та кредиторської заборгованості установ організацій та підприємств НАН України.

6. Управлінню справами НАН України:

6.1. На підставі узагальнених даних до 29.10.2017 подати на розгляд Бюро Президії НАН України конкретні пропозиції, спрямовані на прискорення проведення інвентаризації нерухомого майна та державної реєстрації речових прав на нерухоме майно та земельні ділянки, маючи на увазі оформлення до 01.01.2019 документів державної реєстрації на усі земельні ділянки та об'єкти нерухомого майна, процедура щодо реєстрації яких визначена у нормативно-правовому відношенні.

6.2. Сформувати до 29.12.2017 узагальнені дані про балансову вартість усіх земельних ділянок, які обліковуються за НАН України та її установами і організаціями.

6.3. Поновити до 29.12.2017 дані щодо розміщення організацій НАН України на площах інших балансоутримувачів, які перебувають у віданні НАН України, та вносити до них відповідні зміни при черговому вирішенні питань розміщення.

6.4. При проведенні чергової інвентаризації контролювати надання в повному обсязі інформації про вартість об'єктів нерухомого майна.

6.5. За підсумками проведеної чергової інвентаризації та за поданням організацій НАН України поновити інформацію в автоматизованій системі "Юридичні особи".

6.6. Скласти до 29.12.2017 повний реєстр незавершених капітальних інвестицій в необоротні активи НАН України та підготувати конкретні пропозиції щодо шляхів (у тому числі джерел фінансування) введення в експлуатацію відповідних об'єктів (або припинення їх будівництва).

6.7. По кожному інвестиційному договору, що реалізується за рахунок залучених коштів, підготувати погоджені з відповідними інвесторами плани-графіки передачі квартир, інших об'єктів та здійснювати дієвий контроль за дотриманням встановлених строків.

6.8. У двомісячний термін переглянути діюче положення надання майна НАН України в оренду з метою можливого спрощення та прискорення процедур оформлення документів та визначення відповідальних осіб по кожній організації за дотриманням договірних відносин, у тому числі розрахунків за оренду майна та відшкодування наданих послуг і земельного податку.

7. Керівникам установ НАН України вжити заходів щодо виходу із засновників та повернення частки з статутного капіталу господарських товариств, якими не сплачуються дивіденди до державного бюджету.

8. Відділу науково-правового забезпечення НАН України забезпечити надання консультативної допомоги стосовно проведення установами НАН України позовної роботи щодо виходу установ НАН України з числа співзасновників нерентабельних господарських товариств та повернення державної частки з їх статутного капіталу, а також з питань реорганізації або ліквідації окремих підприємств.

9. Керівникам установ, організацій та підприємств НАН України, в яких за результатами аудиту, проведеного Рахунковою палатою України, виявлені порушення, у місячний термін подати до Президії НАН України звіти про проведену роботу з усунення порушень і недоліків, а також заходи щодо недопущення їх у майбутньому.

10. Керівникам та головним бухгалтерам державних підприємств НАН України:

- посилити контроль за складанням фінансової звітності та інших звітів, які надаються Президії НАН України згідно з чинним законодавством;

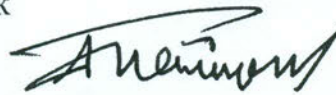
- забезпечити проведення нарахування частини чистого прибутку, що підлягає сплаті до державного бюджету, в тому періоді, в якому він отриманий;

- з метою забезпечення контролю за нарахуваннями і сплатою відрахувань до державного бюджету надавати Президії НАН України (Сектор забезпечення досліджень Науково-організаційного відділу Президії НАН України) копії форми розрахунку частини чистого прибутку, що підлягає сплаті до державного бюджету державними унітарними підприємствами та їх об'єднаннями, затвердженої наказом Державної податкової адміністрації України від 16.05.2011 № 285, що подаються в податкову інспекцію за місцем розташування.

11. Взяти до відома, що постановою Президії НАН України від 27.09.2017 передбачена підготовка та внесення на затвердження Президії НАН України до 25.11.2017 обґрунтованих пропозиції до плану з реалізації Концепції розвитку НАН України.

12. Контроль за виконанням цієї постанови покласти на головного вченого секретаря НАН України академіка НАН України В.Л. Богданова.

Президент Національної академії наук
України
академік НАН України

Б.Є.Патон

Головний учений секретар
Національної академії наук України
академік НАН України

В.Л.Богданов

5.10.17